

29.4.2022

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamiseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamisesta

Etelä-Karjalan hyvinvointialue kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta lausua näkemyksensä asiaan VNS 2/2022 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026.

Nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa koronapandemian edelleen jatkuessa on haastavaa arvioida tulevaa kehitystä, joten meillä ei ole edellytyksiä lausua yleisestä taloudellisesta kehityksestä.

Hyvinvointialueiden rahoituksen osalta kuntien ilmoittamat sote-menot etenkin talousarvion 2022 osalta eivät välttämättä vastaa hyvinvointialueille siirtyviä eriä, vaan vuonna 2024 tehtävässä jälkikäteisessä tarkastelussa voi tulla isoja korjauksia laskelmiin. Tämä vaikeuttaa hyvinvointialueiden rahoituksellista tilannetta v. 2023. Kiihtyvä inflaatio myöskin tuo haasteita kustannusten kattamiselle, mikäli indeksikorotukset jäävät liian mataliksi.

Julkisen talouden suunnitelmassa sivulla 53 on todettu, että ”sote-uudistukseen liittyen, ja osin siitä riippumatta, hyvinvointialueilla tulee olemaan merkittäviä palkkaharmonisointikustannuksia, joiden kustannusvaikutus ja ajoittuminen tulee riippumaan mm. hyvinvointialueille muodostettavista palkkausjärjestelmistä. Palkkaharmonisoinnin myötä kohoavat palkkakustannukset tullaan kattamaan hyvinvointialueiden rahoitusmallin puitteissa, ja viime kädessä ne tulevat otetuksi huomioon rahoituksen jälkikäteisessä kustannustason tarkastuksessa. Hyvinvointialueiden rahoitukseen palvelutarpeen arvioituun kasvuun vuosina 2023—2029 tehtävällä 0,2 prosenttiyksikön korotuksella voidaan kattaa mm. palkkaharmonisaation kustannuksia.” Etelä-Karjalassa palkkaharmonisointi on jo tehty. Vuosittaiset vaikutukset ovat yli 8 milj. euroa. Mikäli muilla alueilla harmonisoinnin kustannukset ovat suhteessa vastaavalla tasolla, 0,2 prosenttiyksikön palvelutarpeen kasvuun tarkoitettu erä ei riitä kattamaan eikä ko. erällä pitäisi kattaa palkkaharmonisoinnin kustannuksia. Se on tarkoitettu palvelutarpeen kasvuun vastaamiseen. Palkkaharmonisointi on niin merkittävä erä, että sen kustannuksia ei tulisi jättää jälkikäteisen kustannustason tarkistuksen varaan. Kaikkia hyvinvointialueita tulisi myös kohdella tasapuolisesti tämän rahoituksen suhteen. Tällä hetkellä Etelä-Karjala käyttää ns. siirtymätasasta palkkaharmonisoinnin kustannusten kattamiseen. Mikäli muiden maakuntien osalta harmonisointi viivästyy, tämä heikentää Etelä-Karjalan hyvinvointialueen rahoitusta suhteessa muihin siirtymätasauksen pienentyessä.

29.4.2022

Hyvinvointialueiden lainanottovaltuuksien osalta on riski, että välttämättömiä investointeja ei pystytä tekemään ilman arviointimenettelyyn päättymistä. Monet 50-luvulla keskussairaalan rakentaneet maakunnat ovat investoimassa sairaalakiinteistöihin. Investoinnit on tarkoituksenmukaista toteuttaa kokonaisuuden kannalta järkevissä kokonaisuuksissa. Tiukkojen lainanottovaltuuksien takia, tämä voi olla haasteellista.

Valmisteilla olevien uudistusten osalta olisi tärkeää varmistaa käytettävissä olevan henkilöstöresurssin riittävyys.

Lappeenranta 29.4.2022

Liisa Mänttari
Etelä-Karjalan hyvinvointialue